

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ		
1. Датум и орган који је именовео комисију: 2.12.2022. Наставно-научно веће Филозофског факултета у Новом Саду		
3. Састав комисије у складу са <i>Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду</i> :		
1. Проф. др Наташа Миливојевић	редовни професор	англистика, 12.5.2022.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду		председник
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2. Проф. др Владимир Ж. Јовановић	редовни професор	англистичка лингвистика, 2015.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет, Универзитет у Нишу		члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3. Проф. др Душанка Звекић- Душановић	редовни професор	српски језик и лингвистика, 16.11.2022.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду		члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
4. Проф. др Љиљана Кнежевић	ванредни професор	страни језик-енглески језик, 1.12.2020.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Природно-математички факултет, Универзитет у Новом Саду		члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
5. Проф. Др Предраг Новаков	редовни професор	англистика, 3.7.2009.
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду		ментор
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ		

1. Име, име једног родитеља, презиме: Станка, Стојан, Радојичић
2. Датум рођења, општина, држава: 7.11.1971, Мостар, Босна и Херцеговина
3. Назив факултета, назив претходно завршеног нивоа студија и стечени стручни/академски назив: Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду, магистар филолошких наука
4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: 2013. Језик и лингвистика

III НАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Дискурсни маркери оградивања и истицања пропозиције у академском дискурсу научних монографија на енглеском и српском језику

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страница, поглавља, слика, схема, графикона и сл.

Предмет истраживања у дисертацији је контрастивно проучавање дискурсниh маркера као средстава интеракције између аутора и читаоца у академском дискурсу у енглеском и српском језику, са посебним освртом на маркере оградивања (енгл. *hedges*) и истицања (енгл. *boosters*). Маркери оградивања умањују снагу или наглашеност исказа, док маркери истицања додатно оснажују или наглашавају пропозицију или категорички став аутора, као што се то наводи у стручној литератури (Holmes, 1995; Nyland, 1998). У енглеском језику маркери могу бити модални глаголи, одређени лексички глаголи, прилози, придеви и именице, док су у српском језику то њихови функционални еквиваленти. Полазна тачка проучавања је претпоставка да су ови маркери присутни у оба језика, као и то да имају довољан број заједничких језичких обележја која овакво упоређивање чине релевантним и научно заснованим.

Дисертација обухвата 289 страна подељених у 12 поглавља (са одељцима и пододељцима), а садржи 92 табеле и 9 слика. Библиографија на крају дисертације садржи 233 јединице. Наслови поглавља су следећи:

1. Увод (стр. 1-5)
 2. Кључни појмови (стр. 6-25)
 3. Теоријске поставке (стр. 26-43)
 4. Методологија истраживања и корпусна грађа (стр. 44-50)
 5. Циљеви и полазне хипотезе (стр. 51-53)
 6. Анализа маркера оградивања у корпусу на енглеском језику (стр. 54-118)
 7. Анализа маркера оградивања у корпусу на српском језику (стр. 119-154)
 8. Анализа маркера истицања у корпусу на енглеском језику (стр. 155-207)
 9. Анализа маркера истицања у корпусу на српском језику (стр. 208-243)
 10. Дискусија (стр. 244-253)
 11. Испитивање рецепције и разумевања маркера оградивања и истицања код одабране групе студената (стр. 254-267)
 12. Закључне напомене (стр. 268-274)
- Библиографија (стр. 275-291).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Дисертација је добро структурирана и садржи све потребне делове: општи увод, теоријски увод, анализу корпуса, дискусију и закључке.

На почетку дисертације налазе се уводне напомене, полазне основе и почетне хипотезе које су јасно формулисане и стварају добар оквир за анализу у централном делу дисертације.

Наредни део садржи теоријски оквир за истраживање који је приказан систематично уз навођење и коментарисање како релевантних старијих, тако и најновијих референци. Сама таксономија маркера за потребе овог истраживања сачињена је на основу класификације више аутора (Hyland, 2004, Kondowe, 2014, Hinkel, 2005), чиме је омогућен креативан и иновативан приступ истраживању.

Део који се односи на истраживање систематичан је, добро аргументован и илустрован примерима из корпуса. Успешно су реализовани задаци постављени на почетку дисертације: идентификација маркера ограђивања и истицања у одабраном корпусу научних монографија на енглеском и српском језику, затим одређивање њихове фреквентност према категоријама, унутар научних дисциплина, као и упоређивање њихове фреквентности у два проучавана језика. Уз то, додатно је испитана рецепција и разумевање дискурских маркера у енглеском и српском језику од стране одабраних студената. Наиме, успешно је тестирано функционално разумевање маркера ограђивања и истицања у академском дискурсу на енглеском и српском језику из перспективе читаоца како би се утврдила њихова комуникативна функција. Уз то, тестирано је и контекстуално разумевање маркера у енглеском језику уз навођење преводних еквивалената у српском језику, те могући утицај енглеског језика. Због свега тога, ова дисертација представља помак на пољу квалитативне и функционалне анализе академског дискурса засноване на академском корпусу са једне стране, док се са друге остварују значајне педагошке импликације које су у досадашњим истраживањима разматране релативно ретко.

У закључним деловима дисертације (дискусија и закључак) сумирају се резултати истраживања који су указали на вишеструке сличности и разлике како у употреби, тако и у фреквентности маркера ограђивања и истицања у научним дисциплинама које су заступљене у проучаваном корпусу научних монографија из научних области лингвистика, географија и физика. Резултати квантитативне и квалитативне анализе у оквиру овог проучавања као и испитивање рецепције и разумевања маркера ограђивања и истицања код одабране групе студената пружају значајан допринос досадашњим истраживањима у оквиру контрастивних проучавања језика струке и науке. Наиме, са теоријског аспекта резултати су значајни за свеобухватније разумевање дискурских маркера у академском дискурсу оба проучавана језика, а посебно у српском језику. Практичан допринос огледа се у чињеници да се резултати истраживања могу применити у настави страног језика струке и академског писања како би се побољшало разумевање текстуалних конвенција језика струке и науке у оба посматрана језика.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ:

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у складу са *Правилма докторских студија Универзитета у Новом Саду* који је повезан са садржајем докторске дисертације. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду уредника часописа о томе.

1. **Radojičić, S.,** Novakov, P. (2022). "Hedging and Boosting Strategies in Linguistics and Geography – A Case Study of Student Perception", *Folia linguistica et litteraria: journal for language and literary studies* (рад у штампи, приложена потврда о прихватању рада за објављивање).

Овај рад прихваћен за објављивање у часопису категорије M23 директно је повезан са темом дисертације и обрађује стратегије коришћења дискурских маркера ограђивања и истицања у лингвистици и географији.

2. **Radojičić S.**, Vuković Vojnović, D. (2022). "Self-directed Learning Readiness - a Case Study of English for Specific Purposes Learners at the Faculty of Sciences, University of Novi Sad", In: Kantelinen, R., Kautonen, M. & Elgundi, Z. (Toim.), *LINGUAPEDA 2021. Konferenssijulkaisu. Konferensspublikation. Conference Proceedings. Suomen ainedidaktisen tutkimusseuran julkaisuja. Ainedidaktisia tutkimuksia 21*. <http://hdl.handle.net/10138/352128> (ISBN:978-952-5993-34-9, ISSN: 1799-960X)
3. Milivojević, N., **Radojičić, S.** (2022). „Усмерена моделована комуникација као стратегија у настави енглеског као језика професије на универзитету: оглед о реконтекстуализацији”, *Зборник радова Филозофског факултета Универзитета у Приштини, Kosovska Mitrovica*, ISSN: 0354-3293, eISSN: 2217-8082, pp. 113–137.
4. Milivojević, N., **Radojičić, S.** (2022). "Directed Communicative Modeling as an ESP Teaching Strategy at Tertiary Level: Recontextualization and Other Issues", In: *Proceedings of the 5th International Language Conference Contemporary Challenges in LSP Teaching*, Edited by: Snježana Kereković and Brankica Bošnjak Terzić, Zagreb, Croatia: Association of LSP Teachers at Higher Education Institutions, **ISSN:** 2939-2101, pp. 190-208.
5. **Radojičić, S.** Vuković Vojnović, D. (2021). "Real World Issues in English Language Learning for Geosciences". In: *Collection of papers from the 5th Congress of Geographers Innovative Approach and Perspectives of the Applied Geography*, University of Novi Sad, Faculty of Sciences, ISBN: 978-86-7031-589-1 pp. 285-290.
6. **Radojičić S.**, (2018). "Hedges and Boosters in University Textbooks" In: *Proceedings of the 10th International Language Conference on the Importance of Learning Professional Foreign Languages for Communication between Cultures*, Full Papers, Edited by: Polona Vičić, Nataša Gajšt, Alenka Plos, Celje, Slovenia: University of Maribor, Faculty of Logistics, pp. 317-327 <https://doi.org/10.18690/978-961-286-252-7> (ISBN-13: 978-961-286-252-7).
7. Milivojević, N., **Radojičić, S.** (2017). "Tell For Specialized Domains: A Closer Look Into Theory And Practice". Book review: Elena Martín-Monje, Izaskun Elorza and Blanca García Ríaza (Eds.). *TECHNOLOGY-ENHANCED LANGUAGE LEARNING FOR SPECIALIZED DOMAINS: PRACTICAL APPLICATIONS AND MOBILITY* (2016), London/New York: Routledge. 285 pp., ISBN 978-1-138-12043-3 (Hbk). ISBN 987-1-315-65172-9 (Ebk). *ESP Today* Vol. 5(1) (2017): 117-121 e-ISSN:2334-9050
8. Миливојевић, Н., **С. Радојичић** (2016). „Текстуална компетенција, (интер)текстуалност и настава страних језика на универзитетском нивоу у контексту евроинтеграција. У: *Зборник радова са међународног научног скупа Наука и евроинтеграције*. Пале, Република Српска, Босна и Херцеговина: Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву, стр. 323-341 (ISBN 979-99938-47-78-6)
9. Milivojević, N., **S. Radojičić** (2015). "Types of cohesion and hedging devices in scientific texts – a classroom perspective" In: *Academic Discourse across Cultures* eds. Igor Lakić, Branka Živković, Milica Vuković, Cambridge Scholars Publishing, UK, pp. 114-129 (ISBN (10): 1-4438-7801-4) (ISBN (13): 978-1-4438-7801-2)
10. Milivojević, N., **S. Radojičić** (2015). "Enhancing intercultural competence through genre and culture markers in textual analysis." In: *Proceedings of the 8th International Language Conference on the Importance of Learning Professional Foreign Languages for Communication between Cultures*, Full Papers, Edited by: Tina Kužić, Dubravka Pleše, Azra Plićanić Mesić, Zagreb, Croatia: University of Zagreb,; pp. 145-155 (ISBN 978-953-175-569-6).
11. **Radojičić S.**, (2015). „Аutorsко оградивање у академском дискурсу на примеру научно-истраживачких чланака из физике“, U: *Zbornik radova sa III Međunarodne konferencije Strani jezici struke: prošlost, sadašnjost, budućnost*, uređivački odbor: Vesna Cakeljić, Ana Vujović, Maja Stevanović, Beograd, Srbija: Univerzitet u Beogradu, Fakultet organizacionih nauka, str. 441-447 (ISBN 978-86-7680-321-7).
12. Milivojević, N., **S. Radojičić** (2014). „Theoretical and practical Remarks on Decompositionality of English Idioms in the Second Language Lexicon“, In: *Proceedings of the 7th International Language Conference on the Importance of Learning Professional Foreign Languages for Communication between Cultures*, Full Papers, Edited by: Nataša Gajšt, Alenka Plos, Polona Vičić, Maribor, Slovenia: University of Maribor, Faculty of Economics and Business, pp. 218-225 (ISBN 978-961-6802-32-1).
13. Milivojević N., **S. Radojičić** (2013). "Localization as a tool for bridging 'online' metaphors in

academic discourse”, in Vičić, P., Ipravec, V.M. and Plos, A. (eds.) *The 6th International Conference Language on the Importance of Learning Professional Foreign Languages for Communication Between Cultures – Conference Proceedings*, Celje, Slovenia: University of Maribor, Faculty of Logistics, pp. 183-191 (ISBN 978-961-6562-84-3).

14. Вуковић Војновић, Д., Радојичић С., (2008). „Усвајање вокабулара у настави енглеског као језика струке“, *Међународна конференција “Страни језик струке: теорија и пракса”*, уреднице: Јулијана Вучо, Анђелка Игњачевић, Милица Мирић, Београд, Србија, Универзитет у Београду. стр.416-425 (ISBN:978-86-7522-033-6).
15. Радојичић С., Вуковић Војновић, Д., (2008). „Инфинитив у енглеском језику струке“, У: *Зборник радова са Међународне конференције „Језик струке: теорија и пракса”*, уреднице: Јулијана Вучо, Анђелка Игњачевић, Милица Мирић, Београд, Србија, Универзитет у Београду, стр.139-151 (ISBN:978-86-7522-033-6).

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:

Циљ ове докторске дисертације био је да се на основу квантитативне анализе утврди нормализована фреквентност појединачних типова маркера према одабраним научним дисциплинама, те да се утврде укупне вредности таквих фреквентности за оба проучавана језика. Наиме, аутори научних монографија на енглеском и српском језику реализују своје слагање или неслагање са пропозиционим садржајем у академском дискурсу у научним областима лингвистика, географија и физика уз помоћ маркера ограђивања и маркера истицања које, у својим доменама, користе на различите начине. Укупна нормализована фреквентност за све типове маркера ограђивања у енглеском језику износи 21,89, док је у српском језику укупна фреквентност 13,12. На основу приказаног истраживања уочили смо да у енглеском и у српском језику аутори у делу корпуса из научне области лингвистика употребљавају највише маркера ограђивања, затим следе научна област географија и научна област физика. У српском корпусу је уочено да су разлике у погледу фреквентности маркера ограђивања између научних дисциплина мање изражене него у енглеском језику. Маркери истицања у оба проучавана језика показали су тренд сличан маркерима ограђивања, али са нижим вредностима фреквентности. Укупна нормализована фреквентност за све типове маркера истицања у енглеском језику износи 12,38, док је у српском језику укупна фреквентност 6,74. Посматрано према научним дисциплинама, у енглеском језику лингвистика такође бележи највећу фреквентност за ове маркере, на другом месту се налази физика, а географија на трећем месту, са мање израженим разликама у фреквентности. У српском језику су разлике између анализираних корпуса у случају маркера истицања знатно израженије. Најфреквентнија употреба маркера истицања бележи се у научној области географија, затим следи физика, док је лингвистика на последњем месту.

Лексичка средства која аутори проучаваног дискурса научних монографија на енглеском језику најчешће користе како би изразили убеђеност, односно висок степен опредељености према садржају пропозиције, јесу лексички глаголи, затим модални глаголи, следе придеви и прилози, а на последњем месту налазе се именице. У српском језику на примеру научних монографија именице и прилози су најчешће лексичке категорије за изражавање опредељености према садржају пропозиције, затим следе лексички глаголи, придеви и на последњем месту модални глаголи. Лексичка средства којима аутори научних монографија на енглеском језику изражавају изванредан степен неопредељености према садржају пропозиције у првом реду чине лексички глаголи, затим придеви, модални глаголи, прилози и на крају именице. У српском језику анализирани корпус показује прилоге као најчешћа средства ограђивања, затим модалне глаголе, придеве и именице, док су лексички глаголи на последњем месту. Након тога, у квалитативној анализи представљена је комплекснија перспектива која обухвата синтаксу, семантику, прагматику, анализу дискурса, контрастивну анализу и социолингвистику. На основу овако обједињеног приступа утврђено је да постоје сличности и разлике на пољу синтаксичке и семантичке структуре маркера ограђивања и маркера истицања у оба проучавана језика. Уз то, заједничко за модалне глаголе као маркере ограђивања и истицања у енглеском и српском на анализираном корпусу јесте чињеница да се они веома често користе удружени са другим елементима ограђивања, а најчешће са лексичким глаголима и прилозима, што доприноси прецизнијем дефинисању степена опредељености. Комуникативна функција модалних глагола ауторима омогућава да читаоцима представе своје ставове и тврдње на прецизно дефинисан начин који је у складу са нормама научне заједнице, али и да ипак оставе могућност за другачија мишљења.

У енглеском корпусу у категорији лексичких глагола као маркера оградавања најзаступљенији су тентативни глаголи, затим нефактивни и тентативни везивни глаголи, док су у српском језику то углавном нефактивни глаголи. У српском језику лексичке глаголе проналазимо у конструкцијама вишеструког оградавања при чему се интензитет опредељености према садржају пропозиције може мењати на основу употребљених маркера и ширег контекста. Лексички глаголи као маркери истицања у оба проучавана језика повремено се комбинују са модалним глаголима, прилозима и именицама те чине конструкције вишеструког истицања и именицама. Такође, као маркери истицања лексички глаголи јављају се у низу синтаксичких конструкција којима доприносе истицању пропозиционог садржаја или пак ублажавању интензитета тврдњи уколико се комбинују са маркерима оградавања.

Категорије прилога и придева у оба проучавана језика према њиховој семантичкој функцији обезбеђују градирање или степеновање значења у смислу опредељености. У одабраном корпусу разликују се тентативни прилози/придеви, прилози/придеви степена, прилози/придеви фреквентности и прилози/придеви апроксимације који доприносе домену оградавања од садржаја пропозиције ради постизања што веће прецизности исказа која омогућава његово боље разумевање. У српском корпусу издвајамо прилоге степена уверености и прилоге фреквентности као најчешће заступљене маркере оградавања, док су у енглеском језику тентативни прилози, прилози степена и прилози фреквентности уједначени према фреквентности. У оба проучавана језика прилози апроксимације су најмање заступљени у научним монографијама. Придеви као маркери оградавања у српском и енглеском језику имају синтаксички фиксирану позицију која не оставља превише простора за варијације, ипак придеви имају значајно место у дискурсу научних монографија те се њихов допринос комуникативној функцији академског дискурса не може занемарити. За категорије прилога и придева као маркера оградавања у оба језика важно је истаћи да и поред дефинисаних семантичких поткатегија није увек јасно разграничење на скали значења те није увек могуће прецизно одредити да ли се неки маркери оградавања заправо користе како би се истакао садржај пропозиције или неопредељеност према том садржају. Прилози и придеви као маркери истицања у енглеском и српском језику груписани су у неколико категорија: увереност, доказ, знање и очекивање. Прилози и придеви користе се паралелно са другим маркерима истицања што доприноси постизању хармоније у исказу. Такође, прилози и придеви као маркери истицања проналазе се заједно са маркерима оградавања, и то најчешће уз модалне и лексичке глаголе, потом и уз и прилоге и именице. На овај начин постиже се уједначеност, са једне стране се поставља јасна опредељеност према садржају пропозиције, а са друге могућност да се ублаже евентуалне последице таквог категоричког тврђења за самог аутора.

Именице као маркери оградавања у енглеском и српском језику подељене су у следеће категорије: нефактивне асертивне именице, тентативне именице когниције и тентативне именице вероватноће. У енглеском језику, ове именице углавном се комбинују са лексичким и модалним глаголима у пасивном и активном облику, али се често могу пронаћи и у хармоничним релацијама оградавања са другим маркерима оградавања, на пример са придевима и прилозима. У српском језику именице се такође јављају у хармонији са другим маркерима оградавања у конструкцијама са придевима, предлозима и другим именицама које карактеришу научни дискурс. Именице као маркери истицања у енглеском језику подељене су према семантичким и функционалним карактеристикама у корпусу на следеће категорије: евиденцијалност, вербална пропозиција и говорни чинови, именице квалитет и статус; док смо именице у српском језику поделили на именице са позитивном и негативном конотацијом.

Фокус досадашњих лингвистичких истраживања углавном је усмерен ка маркерима оградавања док су маркери истицања неправедно запостављени, иако су оба концепта подједнако занимљива за теоријска и практична истраживања (Vassileva, 2001: 85). У овом истраживању уочене су интерперсоналне функције маркера које доприносе интеракцији аутор-читалац у којој је аутор непосредан или посредан извор информације, коју настоји што прецизније пренети читаоцима пажљиво бирајући и комбинујући маркере оградавања и истицања чија полисемија долази до изражаја у корелацији са изразима карактеристичним за дискурсну заједницу којој аутор припада. Улога аутора у комуникативном догађају с циљем да се маркира пропозициони садржај према ауторској опредељености или неопредељеност улази у поље стратешког очувања „образа“ аутора у којој се интеракција аутор-читалац конструише тако да се у потпуности уважава читалац, те да се утиче на разумевање садржаја, али и да се води дијалог са читаоцем. Аутори научних монографија употребљавају првенствено маркере оградавања како би подстакли читаоце да размисле о

изнесеним тврдњама која су заправо мишљење, док маркере истицања користе како би истакли тврдње које желе да нагласе и за које имају доказе. Чак и када је увереност аутора исказана високим степеном уверености на основу знања или искуства, ипак се читаоцу оставља сегмент процене реалности садржаја из властитог угла. У том смислу, читалац може изразити позитивну сумњу која води у даље истраживање или проучавање или се сагласити са аутором у погледу уверености или опредељености према донетим закључцима.

У закључним разматрањима сумиране су претходно формулисане хипотезе. Према хипотези I претпостављено је да је употреба маркера оградавања и истицања, као језичких средстава у академском дискурсу на енглеском и српском језику условљена семантички и прагматички. Ова хипотеза је потврђена. Аутори, ослањајући се на семантичка својства маркера, постижу прагматичке циљеве уз поштовање конвенција академског дискурса. Према хипотези II испунила су се очекивања да при анализирању реализације маркера оградавања и истицања долази до апсолутног поклапања на прагматичко-семантичком нивоу, а делимична поклапања као и разлике остварене су на формалном, односно морфосинтаксичком плану. Хипотеза III је у потпуности потврђена пошто је фреквенција употребе маркера оградавања и истицања значајно већа у академском дискурсу на енглеском језику него у академском дискурсу на српском језику, а уочене су и разлике у фреквенцији употребе маркера у три научне дисциплине заступљене у корпусу.

Резултати овог истраживања формулисали су нешто потпунију слику о лингвистичким средствима којима се користе аутори научних монографија на енглеском и српском језику, како би изразили убеђеност или сумњу у пропозициони садржај. Поврх тога, резултати истраживања указали су на вишеструке сличности и разлике у употреби и фреквенцији маркера оградавања и истицања у научним дисциплинама које су заступљене у проучаваном корпусу научних монографија из научних области лингвистика, географија и физика. На основу саме чињенице да у анализираном дискурсу научних монографија аутори у великој мери употребљавају маркере оградавања и истицања као елементе академског дискурса, може се закључити да је употреба маркера прагматички односно функционално условљена. Наравно, ни у академском дискурсу, као ни у језику струке, не може се говорити о у потпуности неутралном језику, нити о потпуној објективности (Salager-Meyer: 2000: 183), већ о језику који укључује и информативну и персуазивну компоненту (Vartalla: 2001), а управо се компонента персуазивности постиже уједначеном употребом маркера истицања и маркера оградавања (Martín-Martín 2008: 135), док се објективност постиже употребом различитих маркера оградавања. Уз то, употребом маркера оградавања и истицања отвара се и простор за манипулацију на нивоу текста, те се у зависности од заступљености појединих маркера може говорити о кредибилитету појединца у оквиру дискурсне заједнице, као и о валидност ставова које они заступају (Markkanen & Schröder, 1997: 10). Потврђен је став аутора који сматрају да употреба маркера истицања и оградавања омогућава ауторима текста да на промишљен начин уврсте своје резултате у постојећу литературу (научне монографије) и успоставе однос да читаоцима (студентима) и дискурсном заједницом (Hyland 1994: 241) уз спецификацију да је избалансирана, односно вишеструка употреба маркера оградавања и истицања кључна за адекватно разумевање интенција аутора као што је показало и испитивање рецепције и разумевања маркера оградавања и истицања код одабране групе студената три научне дисциплине (лингвистика, географија, физика). Студенти су се у великој мери давали предност текстовима који садрже маркере оградавања и истицања као ефикаснијим у преношењу садржаја у поређењу са текстовима који не садрже поменуте маркере. Испитивање рецепције и разумевања маркера оградавања и истицања код одабране групе студената показало је висок степен препознавања и разумевања проучаваних маркера из перспективе студената као нових чланова дискурсне заједнице.

Иако су маркери оградавања већ проучавани у енглеском и српском језику у различитим научним дисциплинама и према сличним моделима, оправданост овде приказаног истраживања огледа се у чињеници да маркери истицања нису проучавани у значајнијем обиму ни у енглеском ни у српском језику. Уз то, у досадашњим истраживањима не постоје обимније контрастивне студије које проучавају оба типа маркера у научним монографијама (лингвистика, географија, физика) на енглеском и српском језику.

Добијени резултати спроведене квантитативне и квалитативне анализе који су приказани у овој дисертацији, као и испитивање рецепције и разумевања маркера оградавања и истицања код одабране групе студената пружају значајан допринос досадашњим истраживањима у оквиру контрастивних проучавања језика струке и науке. Примена резултата могућа је у теоријском и

практичном смислу. Са теоријског аспекта ова дисертација има значај за целисходније разумевање дискурсних маркера уопште у академском дискурсу оба проучавана језика, а посебно за српски језик. Сем тога, теоријски значај односи се и на даља теоријска контрастивна истраживања академског дискурса и језика струке. Када се ради о практичном доприносу, ова дисертација је релевантна зато што се резултати истраживања могу применити у настави страног језика струке и академског писања како би се побољшало разумевање конвенција језика струке и науке у оба језика. И поред неких ограничења овог истраживања (број изабраних научних дисциплина, број студената који су учествовали у испитивању рецепције и разумевања маркера ограђивања и истицања, сам обим испитивања), истраживање је свакако дало битан допринос проучаваној тематици. Коначно, допринос оваквог истраживања огледа се и у квалитативној и квантитативној анализи корпуса чиме се пружа бољи увид у академски дискурс научних монографија и језика струке како у енглеском, тако и у српском језику у проучаваним научним дисциплинама.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА:

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

Све компоненте истраживања приказане су исцрпно и стручно: полазне претпоставке, ток истраживања, као и резултати. Резултати су систематизовани у складу са деловима корпуса, а затим је дата њихова синтеза на нивоу целог корпуса. Приликом тумачења резултата доследно су, али и креативно, примењиване релевантне теоријске поставке, те су резултати добро аргументовани.

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме?

Да, дисертација је у потпуности и доследно написана у складу са образложењем, како по својој структури, тако и по реализованом истраживању и очекиваним резултатима.

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе?

Да, дисертација обухвата обиман теоријски увод, детаљан приказ корпуса, релевантну анализу и закључке.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци?

Дисертација систематски обрађује лингвистички значајну тему о употреби појединих дискурсних маркера у академском дискурсу, при том упоређујући употребу тих маркера у два језика, енглеском и српском. У том оквиру, дисертација пружа нове увиде у тип забележених дискурсних маркера и њихову фреквентност у два поменута језика понаособ; након тога, истраживање се фокусира на упоређивање употребе датих маркера у енглеском и српском, чиме се долази до важних показатеља о преовлађујућим трендовима, сличностима и разликама у академским текстовима писаним на тим језицима. Коначно, веома важан допринос представља и повезивање употребе проучаваних дискурсних маркера са наставом енглеског језика као језика струке на универзитетском нивоу, односно са перцепцијом и разумевањем значаја тих маркера у успешној академској писаној комуникацији.

4. Који су недостаци дисертације и какав је њихов утицај на резултат истраживања?

У дисертацији нису запажени недостаци који би утицали на резултат истраживања.

X ПРЕДЛОГ:

На основу наведеног, комисија предлаже:

а) <u>да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана;</u>   б) да се докторска дисертација врати кандидату на дораду (да се допуни односно измени);   в) да се докторска дисертација одбије.

Место и датум:
Нови Сад, 30.12.2022.

1. Име, презиме, звање и потпис
Проф. др Наташа Миливојевић,
редовни професор, председник

2. Име, презиме, звање и потпис
Проф. др Владимир Ж. Јовановић,
редовни професор, члан

3. Име, презиме, звање и потпис
Проф. др Душанка Звекић-
Душановић, редовни професор, члан

4. Име, презиме, звање и потпис
Проф. др Љиљана Кнежевић,
ванредни професор, члан

5. Име, презиме, звање и потпис
Проф. др Предраг Новаков, редовни
професор, ментор

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.